

Kas tai?

Daugelis tėvelių yra bent kartą girdėję žodžių junginį „artikuliacinė mankšta“, tačiau ne visi jų žino, ką tiksliai tai reiškia. Artikuliacinė mankšta – tai kalbos padargų (lūpų, liežuvio, apatinio žandikaulio) atitinkami judesiai, kurie padeda sustiprinti (arba atpalaiduoti) kalbėjimui reikalingus burnos organus. Kuo judresnis liežuvis, paslankesnės lūpos, tuo vaikučiui lengviau mokytis tarti garsus.

Artikuliacinė mankšta turi būti atliekama prie veidrodžio. Vaikas turi matyti suaugusiojo pavyzdį ir pats stengtis atkartoti judesius kuo tiksliau. Žiūrėdamas į veidrodį, jis save gali kontroliuoti ir stebėti, ar daro taip, kaip logopedas, mamytė, ar kitas suaugęs žmogus. Visi pratimai turi būti labai išryškinti, emocionalūs. Efektyviausia, kai mankštelei skiriama laiko kiekvieną dieną. Šią mankštą reikia stengtis atlikti bent 2-3 kartus per savaitę. Rekomenduojami kuo įvairesni pratimai, paruošiantys tarti įvairius garsus.

Šaltinis: Įvairios artikuliacinės mankštelės
<http://vilniauslogopedai.wix.com/vilniauslogopedai#!artikuliacin-mankta/c1wvm>

Lankstinuką parengė logopedė ekspertė

Eglė Buraitienė

Kauno lopšelis – darželis „Liepaitė“

Vikruolis liežuvėlis

Rekomendacijos tėvams bei pedagogams apie vaiko artikuliacijos aparato lavinimą

2023 m.

	„Saulutės” Lūpas įtempti į šalis.
	„Ančiukai“ Lūpas atkišti į priekį.
	„Saulutė šypsosi ančiukui“ Greitai kaitaliojama lūpų padėtis (į priekį, į šalis).
	„Asiliuko dainelė“ Nusišypsoti, pakaitomis tarti garsus y - e, y - e... Platus liežuvis ramiai guli burnoje. Juda apatinis žandikaulis.
	„Laikrodukas tiksi“ Iškišamas smailus ilgas liežuvis ir pajudinamas į šalis, aukštyn, žemyn.
	„Valom dantukus“ Liežuvio galiuku paeiliui braukiame per viršutinius, po to per apatinius dantukus.
	„Kalakutai“ Mėgdžioti kalakutus: bl, bl, bl...

	"Kamuoliukai" Burna uždaryta. Stipriai liežuvio galiuką įremti į vieną žandą, po to į kitą.
	"Katytė laka" Iškišamas ilgas, smailus liežuvis ir judinamas pirmyn atgal. Į lėkštę įdėti truputį uogienės. Pasiūlyti vaikui palaižyti liežuvėliu uogienę - parodyti kaip katytė laka.
	„Meškiukas laižo medų“ Smailu liežuviu aplaižomos lūpos (viršutinė, po to apatinė).
	„Samtelis“ Iškišamas platus liežuvis, riečiant jo šonus padaromas „samtelis“.
	"Dažytojas" Nusišypsoti, išsižioti ir liežuvio galiuku "paglostyti" kietąjį gomurį, darant judesius liežuvio pirmyn - atgal. Lūpos ir apatinis žandikaulis turi būti nejudrus. Stebėti, kad liežuvio galiukas siektų viršutinių dantų vidinį paviršių ir neišlįstų iš burnos.

	"Arkliukas" Nusišypsoti, parodyti dantukus, prasižioti ir pliaukšėti liežuvio galiuku (kaip daro arkliukas kanopomis). Pratimas pradžioje atliekamas lėtu tempu, vėliau greitinamas. Apatinis žandikaulis neturi judėti, dirba tik liežuvis. Stebėti, kad liežuvio galiukas nenuslinktų į vidų, t. y. kad vaikas pliaukšėtų liežuvio, o ne čepsėtų.
	"Sūpynės" Nusišypsoti, parodyti dantis, prasižioti. Platų liežuvį pakelti už viršutinių dantų (iš vidinės pusės), po to padėti platų liežuvį už apatinių dantų (iš vidinės pusės). Taip paeiliui keisti liežuvio padėtį.
	„Piktas vilkas“ Nusišypsoti, pakalenti dantimis.
	"Būgnininkas" Nusišypsoti, išsižioti ir pastuksenti liežuvio galiuku už viršutinių dantų, daug kartų ir aiškiai išstarti garsą d-, d-, d-. Pradžioje garsas d tariamas lėtai. Palaipsniui tempas greitinamas. Burna visą laiką turi būti praverta, lūpos šypsis, apatinis žandikaulis – nejudrus.